

Základní škola Valašské Meziříčí, Vyhlička 380, okres Vsetín,
příspěvková organizace

Školní vzdělávací program zájmového vzdělávání

Plán výchovně vzdělávací práce školní družiny a školního klubu

Motto: „ŠKOLNÍ DRUŽINA PLNÁ POHODY“

Struktura vzdělávacího programu školní družiny

- I. Identifikační údaje
- II. Charakteristika ŠD
 - a. Materiální podmínky
 - b. Psychosociální podmínky
 - c. Personální podmínky
 - d. Bezpečnostní podmínky
 - e. Organizace a provoz školní družiny
- III. Výchovně vzdělávací strategie
- IV. Cíle
- V. Klíčové kompetence
- VI. Průřezová témata
- VII. Obsah vzdělávání
- VIII. Podmínky přijímání, průběh a ukončení vzdělávání
- IX. Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami
- X. Podmínky bezpečnosti a ochrany
- XI. Evaluace
- XII. Přílohy

I. Identifikační údaje

Adresa: Základní škola Valašské Meziříčí, Vyhlídka 380, okres Vsetín,
příspěvková organizace, 757 01 Valašské Meziříčí

Zřizovatel: MěÚ Valašské Meziříčí

IČO: 45211345

Ředitel školy: Mgr. Daniela Miklová

Telefon: 571 614 221

Úvod

Školní družina je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání /školský zákon/, a řídí se podle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Školní družina realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Školní družina umožňuje žákům přípravu na vyučování. Práce školní družiny je zcela samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

II. Charakteristika školní družiny

Materiální podmínky:

Pro každodenní činnost využíváme vlastních prostor v budově mimoškolní výchovy v 1. patře nad školní jídelnou. ŠD slouží čtyři místnosti, které jsou zařízeny jako herny. Každé oddělení je pokryto zátěžovým kobercem i hracími koberci s dopravní tematikou. Oddělení jsou vybavena novým nábytkem. Hygienické zařízení je rekonstruované. Pro zájmové činnosti využíváme školní knihovnu, školní tělocvičnu, školní hřiště a areál školní družiny, kde jsou k dispozici průlezky, pergola a prostor pro volnou hru dětí. V rámci spolupráce se SVC Domeček ve Valašském Meziříčí navštěvujeme dopravní hřiště, aby si zde žáci mohli ověřit stávající a získávat nové poznatky z dopravní výchovy. Ve III. oddělení je X Box, který je využíván k postřehovým a pohybovým hrám.

Oddělení jsou vybavena materiálem pro mimoškolní aktivity jako výtvarně pracovní činnosti, deskové a jiné společenské hry. Pro pohybové činnosti na hřišti máme základní pomůcky a nářadí jako míče, švihadla apod. Do školní družiny patří také výukový materiál jako naučné knihy, atlasy, soutěžní kvízy či pomůcky pro didaktické hry.

Psychosomatické podmínky pro děti:

Vychovatelky se snaží vytvořit příjemnou, přátelskou atmosféru a příznivé sociální klima, aby zde děti trávily čas s pocitem bezpečí a jistoty. Snažíme se, aby každý žák mohl uplatnit své specifické vloh a schopnosti, zažívat při nabízených činnostech pocit úspěchu. Při práci i veškerých aktivitách se snažíme rozvíjet v dětech citlivost pro vzájemnou pomoc a toleranci, podporovat dobré vztahy k ostatním, ohleduplnost, zdvořilost, solidaritu.

Personální podmínky:

Provoz zabezpečují vychovatelky. Průběžně si doplňují vzdělání akreditovanými vzdělávacími akcemi MŠMT v rámci DVPP a samostudiem. Školní družina má kapacitu maximálně 120 žáků.

Provoz školní družiny:

Provoz školní družiny je rozdělen na ranní a odpolední. Provoz vychází z požadavků rodičů dojíždějících dětí.

Úplata školní družiny: 150,- Kč měsíčně

III. Výchovně vzdělávací strategie školní družiny

Součástí strategie jsou plány a metody práce pro školní družinu:

- vycházky, výlety
- skupinové práce, práce ve dvojicích, týmové práce
- sportovní akce, soutěže mezi školními družinami
- společenské akce, návštěva kulturních a jiných institucí
- pracovně technické činnosti
- společenské hry
- komunitní kruh
- výtvarné činnosti a soutěže
- práce na počítačích
- rozhovory, vyprávění
- četba, dramatizace
- poslech četby
- společný zpěv při kytáře, klavíru
- kroužky
- dotazníky
- ankety a kvízy
- křížovky a sudoku
- sběr starého papíru a druhotných surovin
- sběr přírodnin (léčivých bylin, žaludů a kaštanů atd.)
- zapojení do školních akcí
- spolupráce s ostatními školními družinami

IV. Cíle výchovy

Cílem výchovy je zejména harmonický rozvoj osobnosti. Prostřednictvím rozmanitých aktivit připravit jedince pro život ve stávající společnosti a vybavit ho žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

Zaměření výchovy musíme konkretizovat podle potřeb doby a místa, kde dítě žije. Cíle výchovného působení konkretizujeme o důraz na utváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu a najde své místo ve zdravé sociální skupině.

Výchova ke zdravému životnímu stylu, výchova k odpovědnosti za svou osobu, za své zdraví (výchova ke správným stravovacím návykům, dodržování pitného režimu, dodržování osobní hygieny, posilování tělesné zdatnosti, otužování, rozvíjení citové stránky osobnosti, posilování citových vazeb, obohacování osobnosti estetickými zážitky, pěstování pracovních návyků a dovedností).

Posilování komunikačních dovedností tvořících základ sociálních dovedností (kultivace slovního i neverbálního projevu, rozvíjení slovní zásoby a schopnosti ji přiměřeně používat, ale také schopnosti naslouchat, komunikace a uplatnění osobnosti ve skupině, komunikace v různých sociálních prostředích).

Zvyšování sociálních kompetencí, rozvíjení sociální orientace (pěstování potřebných a žádoucích dovedností, dovedností a postojů v sociálních vztazích, vedoucích k odpovědnosti za své chování, vytváření schopností svobodně a odpovědně řešit konkrétní životní situace na základě sebeovládání, usilování o důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality, posilování schopností objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování).

Výchova k odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování, ovládání negativních citových reakcí, vypořádat se se stresem, překonávat náročné životní situace a nepodléhat jim, neboť i hrou se můžeme cvičit v překonávání krajních situací. Vyrovnání se s nedostatky a neúspěchy.

Schopnost najít své místo ve skupině a ve společnosti (poznávání sebe samého pomůže objektivně zhodnotit šance uplatnění ve skupině, kladné hodnocení zvyšuje sebevědomí, posilované pozitivním myšlením je příznivé pro začlenění do skupiny, hledání a vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny, její důvěryhodnost, stabilita, objektivní hodnocení každého člena).

Formování životních postojů (vytváření základů právního vědomí, úcta k ověřeným hodnotám, porozumění, tolerance a schopnost i ochota pomoci, vytvoření vlastního sebevědomí a posilování schopností nepodléhat cizím negativním vlivům).

V. Klíčové kompetence školní družiny

1. Kompetence k učení:

- uvádí věci do souvislostí, využívá poznatky z her a vycházek
- spolupracuje s žáky při přípravě na vyučování
- samostatně řeší úkoly a hledá správné odpovědi didaktických her

2. Kompetence k řešení problémů:

- samostatně řeší problémy při hrách
- vyrovnává se s nedostatky a neúspěchy
- je ochoten pomoci, zvyšuje svou toleranci

3. Kompetence komunikativní:

- získané komunikativní dovednosti využívá k utváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině na základě ohleduplnosti a úcty k druhým lidem
- zúčastňuje se výstav a akcí školy i jiných institucí

4. Kompetence sociální a personální:

- chápe základní principy na kterých spočívají zákony a společenské normy
- přijímá rozličné role ve skupině
- rozlišuje sociálně patologické jevy – drogy, alkohol, kouření, virtuální drogy, šikanování, vandalismus, rasismus, násilné chování
- hodnotí své jednání a přijímá důsledky svého chování

5. Kompetence občanské a činnostní:

- chápe svá práva a povinnosti
- naslouchá promluvám druhých lidí, snaží se jim porozumět, vhodně na ně reaguje
- všímá si dění kolem sebe, řeší běžné situace (doprava, komunikace)
- chová se ohleduplně k lidem a přírodě

- zapojuje se do mimoškolních projektů
- respektuje řád školy, školní družiny

6. Kompetence pracovní a trávení volného času:

- orientuje se v možnostech trávení volného času, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku na trávení volného času
- posiluje tělesnou zdatnost
- dbá o své zdraví i zdraví druhých (dodržuje osobní hygienu, pitný režim a správné stravovací návyky), chová se zodpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí
- hodnotí svou práci i práci spolužáků (výtvarné a pracovní činnosti)

VI. Průřezová témata – RVP ZV

- Respektují okruhy aktuálních problémů současného světa
- Jsou významnou a nedílnou součástí ŠVP ZV
- Jsou formativním prvkem ZV
- Vytvářejí příležitost pro individuální uplatnění žáků
- Vytvářejí příležitost pro vzájemnou spolupráci
- Rozvíjejí osobnost žáka především v oblasti postojů

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností

- učí žáky komunikovat a žít ve skupině
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- vede k schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- uplatňovat a respektovat práva druhých
- chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot

- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou
- vede k otevřenému, aktivnímu a zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonům
- učí vnímat odlišnost spolužáků jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktů

- učí vnímat sebe sama jako občana
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost k člověku a prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším

Bezpečnost a ochrana zdraví

- struktura režimu školní družiny je vhodná, s dostatkem relaxace, prostoru k spontánním činnostem, aktivnímu pohybu a pobytu venku
- po celou dobu provozu mají děti zajištěn pitný režim
- prostředí užívaných prostorů odpovídá platným normám – vyhovující teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost sedacího i pracovního nábytku
- činnosti a motivace jsou přizpůsobeny věku dětí, hodnocení v souladu s individuálními možnostmi
- je dbáno na ochranu dětí před násilím a šikanou, hlavně individuálním přístupem, možnosti svěřit se, rozhovory, besedy a různými psychologickými hrami.
- děti i rodiče jsou včasné informováni o činnosti školní družiny, o vnitřním řádu, rodiče se mohou kdykoli informovat, přihlásit i odhlásit docházku.

VII. Podmínky přijímání, průběh a ukončení vzdělávání

1. ŠD slouží k výchově, vzdělávání, sportovní a zájmové činnosti v době mimo vyučování.

1.1. Žáka do školní družiny přihlašuje zákonný zástupce předáním řádně vyplněného zápisového lístku s uvedením rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka z družiny- přihlášky eviduje vychovatelka.

1.2. O přijetí žáka k činnosti školní družiny rozhoduje ředitel školy.

1.3. Činnost školní družiny je určena pro žáky prvního stupně, přednostně 1. – 3. ročníku, k pravidelné docházce však mohou být přijati i žáci vyšších ročníků, pokud oddělení nedosáhlo limitujícího počtu žáků.

1.4. ŠD realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností, umožňuje žákům přípravu na vyučování formou didaktických her.

1.5. Žák je povinen účastnit se pravidelných zájmových činností v rámci ŠD, ke kterým byl zákonným zástupcem písemně přihlášen. Nepřítomnost žáka v zájmovém útvaru omlouvá rodič písemně.

1.6. Pro odhlášení žáka z docházky do činností školní družiny (dále jen ŠD) odevzdají rodiče písemnou Žádost o ukončení docházky do ŠD vychovatelce. Formulář Žádosti je dostupný u vedoucí vychovatelky.

2. Provoz školní družiny

2.1. Provozní doba ŠD :

PO 6.30 - 7.45 11.30 - 16.15 hod.

ÚT 6.30 - 7.45 11.30 - 16.15 hod.

ST 6.30 - 7.45 11.30 - 16.15 hod.

ČT 6.30 - 7.45 11.30 - 16.15 hod.

PÁ 6.30 - 7.45 11.30 - 16.15 hod.

3. Docházka do ŠD

3.1. Budova školy je zpřístupněna žákům k docházce do činností ŠD v ranním provozu od 6.30 do 7.45 hod.

3.2. V odpoledním provozu vstupují žáci do provozu ŠD od 11.40 do 16.15 hod.

3.3. Žák vstupuje do činností ŠD v nahlášeném režimu, který je uveden zákonným zástupcem na zápisovém lístku.

3.4. Nepřítomnost žáka v ŠD je omluvena nepřítomností žáka ve škole (postup dle školního řádu), pokud je žák vyzvednut rodiči z vyučování, ohlásí vychovatelce tuto skutečnost třídní (předávající) učitel. Omluva je písemná nebo telefonická.

3.5. Odhlášku ze stravování v případě nepřítomnosti žáka provádí rodiče sami.

3.6. Uvolnění z denní činnosti ŠD do zájmových kroužků je jen na základě písemného sdělení zákonného zástupce nebo osobním vyzvednutím žáka.

3.7. Odchody dětí ze ŠD jsou individuální podle zápisního lístku. Pokud dítě odchází jinak, musí být omluveno písemně s datem a podpisem zákonného zástupce. Na telefonickou žádost nebude brán zřetel.

3.8. Do odpoledního provozu ŠD jsou žáci přihlášení k činnosti ve ŠD předáváni vychovatelkám školní družiny přímo vyučujícím po ukončení řádné výuky či jiné činnosti organizované školou.

3.9. Rodiče jsou povinni vyzvednout si své dítě do dohodnutého termínu.

3.10. Pro závažné a opakované kázeňské problémy je možno žáka z kolektivu ŠD vyloučit, a to pokud selžou všechny dostupné výchovné prostředky. O vyloučení z docházky do ŠD rozhodne ředitelka školy po projednání na pedagogické radě.

VIII. Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami

Školní družina je otevřena žákům se zdravotním postižením, zdravotním a sociálním znevýhodněním a žákům talentovaným. Vychovatelky zajišťují volnočasové aktivity. Ve výchovně vzdělávacím procesu respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme prostředí přiměřené pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro žáky se specifickými potřebami učení spolupracujeme se zákonnými zástupci a třídními učiteli. Při výběru činnosti školní družiny, školního klubu, při motivování a hodnocení je brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. Pro rozvoj talentu mohou využívat další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu (různé formy kroužků).

IX. Podmínky bezpečnosti a ochrany

Bezpečnost je zajištěna vnitřním řádem školní družiny, řády tělocvičen, popřípadě řády odborných učeben. Během provozu je dodržován pitný režim.

X. Obsah výchovně vzdělávací činnosti

1. Člověk a jeho svět

- a/ jazyk a jazyková komunikace
- b/ město, kde žijeme
- c/ lidé kolem nás
- d/ lidé a čas
- e/ člověk a příroda
- f/ člověk a zdraví
- g/ člověk a svět práce
- h/ člověk a kultura

Tématické celky

Září – téma: Škola a okolí

- umíme se chovat a chránit si své zdraví
- všichni jsme kamarádi
- známe bezpečnou cestu do školy a zpět
- máme vyzdobenou třídu

Říjen – téma: Barva podzimu

- poznáváme rozmanitost ekosystému
- sbíráme a vyrábíme z přírodnin
- bezpečnost při hrách
- uvědomujeme se nebezpečí v dopravě

Listopad – téma: Příroda se připravuje na zimu

- umíme se chovat v přírodě

- připravujeme se na Vánoce
- ošetřování pokojových květin
- poznáváme znaky ročního období

Prosinec – téma: Nastal čas vánoční

- pozorujeme zimní přírodu
- pomáháme druhému, úcta ke starším lidem
- vyrábíme dárečky, vánoční výzdobu
- zpíváme společně koledy

Leden – téma: Zimní sportování

- zimní příroda
- zimní sporty na sněhu
- krmení ptáků a zvířátek
- vyrábíme dárky pro nové prvňáčky

Únor – téma: Masopust

- vyrábíme karnevalové masky
- odpoledne v maskách ve ŠD, účast na karnevalu školy
- netradiční výtvarné techniky
- chráníme své zdraví a pečujeme o něj
- didaktické rébusy a soutěže

Březen – téma: Příchod jara

- pracujeme s knihou, návštěva knihovny
- příroda se probouzí, pozorování jarních květin, sběr léčivých bylin
- výzdoba tříd a chodby ŠD – jarní motivy
- pobyt na školním hřišti, cvičení na průlezkách

Duben – téma: Měsíc bezpečnosti

- jsem dobrý chodec a cyklista, návštěva dopravního hřiště
- čarodějnice – udržování tradic, výtvarné činnosti
- svátky jara – velikonoční výzdoba, tradice, zvyky
- přírodovědné soutěže

Květen – téma: Člověk a příroda

- správné chování při bodnutí hmyzem, klíštětem
- chráníme přírodu
- výlet do ZOO
- dárek pro maminku – den matek
- společně sportujeme, soutěžíme mezi odděleními

Červen – téma: Prázdniny jsou za dveřmi

- máme spoustu kamarádů
- den Děti – soutěže, hry
- poznáváme život u vody, sbírání kamínků, malba
- pohybové hry v areálu ŠD

XI. Evaluace

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni družiny a oddělení. Sledujeme individuální rozvoj žáků, jejich individuální pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu.

Hodnocení tematického celku provádíme po skončení nebo v průběhu. Podle získaných výsledků můžeme dál plánovat, upravovat, obměňovat.

Hodnocení směrem k žákům provádíme průběžně – hodnotíme individuální výsledky žáků, jejich pokroky, úspěchy, nezdary. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro sebehodnocení žáka.

Kritéria pro hodnocení pedagogů

- veškerá pedagogická činnost odpovídá poslání (filosofii) školní družiny
- dostatečné naplňování cílů vzdělávacího programu
- je zajištěn pravidelný rytmus a řád, který je dostatečně flexibilní
- pedagogové respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování
- pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu, jsou dětem vhodným vzorem
- chrání soukromí rodiny, zachovávají patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech, jednají s rodiči ohleduplně, taktně, diskrétně

Plán je vypracován na období šesti let.

XII. Přílohy

- vnitřní řád školní družiny
- a aktualizovaný celoroční plán

Platnost od:1.9.2013